

Ako chytili strýčko zlodeja.

Malá epizodka, ktorá sa odohrala roku 1912 na Trnavsku, tesne súvisí s hodami, ktoré sú tam každoročne na pamiatku vysvätenia kostola. Treba pri tom poznamenať, že hody bývajú od-
bavované na Slovensku obyčajne v mesiacoch septembri, októbri, prípadne aj v novembri, podľa toho, kedy bol v tej ktorej obci kostol postavený, poťažne vysvätený.

Takéto hody bývajú význačnou udalosťou dediny. Do príchodu hodov musí byť všetko od gruntu vyčistené, vadné časti domových stien popoprávané a haseným vápnom obielené. Na hody musí byť každý mládenec, ale obzvlášte každé dievča v úplne nových šatách oblečené, lebo na hody hrávaly a teraz hrávajú muziky tri dni skoro bez prestávky. Pretože na hody prichádzajú hostia z blízkých i vzdialených dedín, ba i miest, musia byť pohostení tými najlepšími jedlami, medzi ktorými nesmie za žiadnych okolností chýbať „husacina“.

Preto v každom dome krmia husi, ktoré sa držia počas krmenia za kolkami, t. j. v ohrade, ktorú tvorí niekoľko drevených, v kruhu do

zemi zabitých kolíkov. Husi sa držia za kolkami len asi do dvoch tretín času krmenia, lebo v poslednej tretine sa mimoriadne o ne začínajú zaujímať zlodeji a z tejto príčiny musia byť husi schovávané do maštál, alebo iných zatvorených miestností. Tam bývajú síce tiež zlodejmi vyhľadávané, ale už predsa len ťažšie sa môže k nim zlodej dostať.

Rodina Kolárikovcov mala tiež svojich šesť krmených husí, ktoré držala v poslednom týždni pred hodami v maštali. Starý Kolárik spával v zadnej izbičke, z ktorej dochádzali viac razy cez noc do maštale, aby sa presvedčili, či husi sú všetky a či nemaly dajakú nepovolanú návštevu.

Bola jasná októbrová noc, svetelné papršky po oblohe blúdiaceho mesiačka priamo sa vkrádaly oblôčkom do izbičky strýčka Kolárika, ktorému akoby pošoptnúť chcely: „Oj, gazdičko vstávajte, lebo zlodej krade vaše husičky.“ A vskutku strýčko počul hlas jasného mesiačka. Prehodil cez plecía halenu, na nohy natiahol pantofle, utekajúc rovno k maštálnym dverám a

ďalej do maštale. K veľikému prekvapeniu zistil, že jeho sen sa ukázal byť pravdivým, lebo zo šiesti husí dve chýbaly. „Oj, akože sa to len do paroma mohlo stať? Len malú chvíľočku som si zdriemol a hľa, dve husi sú preč,“ — myslel si starý Kolárik. „Počkaj ty zlodej zlodejský, ja sa ti len tak ľahko o svoje husi praviť nedám,“ pokračoval poškodený. Kolárik vedel, že ten zlodej sa ešte vráti pro tie ostatné husi a proto vrátil sa do izby a oknom pozoroval, či sa zlodej nevracia.

Bolo už po polnoci. Kolárik nachýlený v okienku zbadal, že k maštali sa približuje niekto. Bol to vysoký, asi 35 ročný statný muž, majúci nohy v handrách omotané. Kolárik nechal zlodejaja vojsť až do maštale a sám rýchlo vybehl na dvor. Tu sa však stalo dačo, čím vôbec nepočítal. Kuchyňské dvere totiž zavrzly, čo zlodej počul a hajdy — dal sa na útek smerom záhrady.

Lenže Kolárik neuspokojil sa s útekom zlodejovým, ale dal sa do jeho prenasledovania. Bežiaci zlodej mal síce náskok asi 50 m, avšak nie súc s okolím oboznámený, neutekal priamo k ľávke, cez potok preloženej, ale poniekoľko odbočiac doľava, narazil celou váhou svojho statného tela na drevenú ohradu, kde zostal bezradne stáť. Této chvíle využil Kolárik, priskočil ku zlodejovi, chytil ho za golier kabátu, volaje o pomoc. Pritom zbadal, že zlodej drží v ruke kus železnej tyče, ktorou bol vypáčil záмок maštálnych dvier. Medzitým pribehol súsed H., pomocou ktorého bol vzpierajúci sa zlodej premožený a do Kolárikovho dvora k vypočutiu privedený.

„Vyšetrovacía komisia“ pozostávala okrem súseda H. ešte z ďalších súsedov s poškodeným Kolárikom v čele. Komisiu z ľudu najviac zaujímalá odpoveď zadržaného, prečo kradol a kde ukradnuté dve husi ukryl. Na prvú otázku zlodej odpovedal, že je vraj chudobným robotníkom a že v ich dedine budú tiež práve hody.

Jeho žena vraj husi k hodom nekrmí a tak chtiac = nechtiac musel husi zadovážiť, lebo vraj čoby to boly za hody bez „husaciny“. Na druhú otázku odpovedal, že husi ukryl pod mostom Plevánskeho potoka, asi na 1 km od prvého potoka vzdialeného. Hneď sa traja vybrali so zadržaným na označené miesto, kde skutočne dve zadusené husi našli, ktoré musel ešte sám zlodej späť priniesť do dvora Kolárikovho. Tým bola úloha komisie dokončená. Zlodejovi bolo dané na vedomie, že v prípade, keby ešte raz bol daakým v obci A. pri krádeži prichytený, potom že by mu to len tak ľahko neprešlo. Ten to raz mu všetko vraj odpúšťajú už aj preto, že kradol husi, ktoré jeho žena k hodom chcela mať. Po tomto mu ukázali pravý smer k ľávke, takže zlodej bez toho, žeby sa ho bol niekto čo i len na meno opýtal, odišiel.

Prípad, ako sa pamätám, nebol vôbec čestníctvu oznámený. Načo by tak gazdovia vraj robili. Je pred hodami a to je už prirodzenou vecou, že husi zlodeji kradú. A potom tie ľahnice po súdoch, to tie husi zaiste nestoja za to. Keby aspoň četníkom rozumeli, ale kdeže maďarskí četníci, keby i vedeli slovensky, nebudú s človekom rozprávať, tak čo, nech si tam zlodej ide svojou cestou, nech len už nepríde do dediny husi krásť. Takto a podobne ešte gazdovia na dvore rokovali, pričom menovite súsed H. namietal, že predsa len mali zlodej odovzdať četníkom, alebo aspoň rychtárovi. „Veď ktože vie koľko už on husí pokradol a či je vôbec takým chudobným, žeby ani jeho žena k hodom husi nekrmila“ — hovorievali jedni — druhí.

Na koniec sa všetci jednomyselne uspokojili, že zlodejaja bez hociakého preťahovania pustili. Čo im však vrtalo v hlavách, to bola okolnosť, že sa vlastne ani nedozvedeli, kto tým zlodejom bol a či skutočne pochádzal z dediny F.

Pravdaže touto epizodkou sa krádeže husi nezamedzily, lebo husi pred hodami kradú ďalej na Trnavsku ako aj predošle.